

MONOLOGER INFÖR ANTAGNINGAR 2020

Färdighetsprov till Gymnasieskolans Estetiska program, Profil TEATER

Könen som anges i monologerna kan du ändra så som du önskar.

Om du inte önskar välja en av de nedanstående texterna har du möjlighet att välja en egen monolog av en valfri dramatiker/författare. En kopia av texten (datorutskriften) ska då lämnas till juryn innan du framför den.

Ur **Kaos är Granne med Gud** av Lars Norén

Vad i helvete vill du att jag skall göra! Vad kan jag göra, mamma? – Ingenting. Det finns ingenting som hjälper. När han inte ens kan hålla sig nykter den enda kvällen du är hemma? Varför inte han? – Det är inte rättvist, det är det fan i mig inte... så vedervärdig som han har varit mot dig och mot oss så länge jag kan minnas, och så går du och blir sjuk istället. Jag kan inte begripa det. Jag vet inte vad jag skall göra längre. Jag är ju den ende som bryr mig om dig... jag skulle kunna slå ihjäl honom för det han har gjort mot dig – jag har varit nära många gånger – jag har fått hålla mig jävligt lugn hela tiden. Jag försöker tycka om honom, men det blir bara värre ju mer jag försöker... Jag vet inte vad det är som är fel – det är som ljudet av krita mot svarta tavlan – det bara gnisslar, jag vet inte varför, men så är det... jag vill bara slå ihjäl honom!

Ur **En midsommarnattsdröm** av William Shakespeare

Vad du är olik dig! Vad ska jag göra?
Var går den gränsen, om du hatar mig?
Hatar du mig? Min älskling, vad har hänt?
Jag är ju Hermia och du Lysander,
Och jag är lika vacker nu som nyss.
På en natt har du hunnit älska mig
Och lämna mig – Gud, det är inte sant!
Menar du allvar? Att du hatar mig
Och älskar Helena.
Å du din kräftsvulst! Skådespelerska!
Din kärlekstjuv som smög omkring i natten
Och stal hans hjärta från mig! Nu förstår jag.
Hon har lagt märke till att hon är längre,
En liten aning längre än vad jag är
Och med sin längd, sin ståtliga figur,
Sin jättehöjd, har hon förtrollat honom.
Vad ska jag göra?

Ur Filmen **Fucking Ämål** av Lukas Moodysson

Alltså jag kan inte acceptera det här. Jag är ledsen men jag kan inte acceptera det här. Det här är min födelsedag och om det här är det bästa ni kan komma med så tycker jag att ni lika gärna kan låta bli. Ock du kan gå hem och ta parfymen med dig. Vi är bara kompisar på låtsas

du och jag, för att vi inte har någon annan att vara med, så då får vi vara kompisar istället, eller hur? (paus)

Vet du vad det tråkigaste jag gjort i hela mitt liv? Vet du det? Det var när du och jag var på rullstolsbasket i Karlstad... Vet du, jag vill inte vara kompis med en Cp skadad idiot som lyssnar på Backstreet boys eller Arvingarna eller jag vet inte vad för skit du lyssnar på. Men skyll dig själv! Det är ditt fel det här. Jag ville ju aldrig ha någon fest, det var ju din idé. Det var ju du som ville, inte jag. Ni kan ju sitta här och njuta av den underbara rostbiffen.

Ur **Bad Girls** av Joyce Carol Oates

Åh... herregud!!! Vad är det, har det hänt nåt...? Varför sitter du här i mörkret? Sitter du och väntar på mig? Jag sa ju till er att ni inte skulle göra det. Varför tittar du på mig så där? Jag pratar med dig! Svara! Du, jag har rätt att vara ute så länge jag vill; hela natten om det är så. Jag är inte bara din förbannade morsa! Långt innan jag blev din "Morsa" var jag en kvinna – jag var mig själv! Du vet ingenting om mig. Jag har ett eget liv, jag vill ha ett eget liv, och jag skall få ett eget liv, fattar du det! (paus)

Han är inte som dom andra... det är han inte! Han är bra människa; en anständig människa. Han skulle aldrig kunna skada nån av er... Ni har inte rätt att göra så mot mig... han är det bästa som hänt mig! Jag har rätt att bli lycklig. Ja, nä, nu går jag och lägger mig.

Ur **Björnen** av Anton Tjechov

Jaså det var både klumpigt och dumt? Ni tror kanske inte att jag har träffat samman med finare damer än ni? Snälla lilla frun! Tre gånger har jag duellerat om fruntimmer, tolv har jag övergivit, och nio har övergivit mig! Jojomen! Det var en tid när jag bar mig åt som en idiot och sprang omkring och fjäskade för damerna... Jag var kär, skrev vers och tittade på månen. Jag älskade vansinnigt och slösade bort halva min förmögenhet på föremålet, men nu – nu får det vara bra för mig. Nu är jag inte så lättantändlig längre. Svarta ögon, heta blickar, röda läppar, gropar i kinderna, månsken, viskningar, djupa suckar – nej sånt ger jag inte ett rött öre för numera.

En karl, han lider av helveteskval och offerar allt vad han har, men ni fruntimmer! Ja, ni har ju själv råkat ut för olyckan att bli fruntimmer, så ni känner nog kvinnonaturen. Säg mig uppriktigt, har ni någonsin träffat på ett fruntimmer, som varit trogen och beständig? Det skulle i så fall vara gamla käringar och såna som ser ut som stryk. Trogna fruar – nej såna djur finns inte.

Ur **Soporna, Staden och Döden** av Rainer Werner Fassbinder.

Jag ber dig om förlåtelse. Det är kallt Franz. Knäna skakar. Jag har hosta. Jag har hostat i flera dagar. Det här hostandet gör en rädd. Jag skulle ha gått till doktorn men hade inga pengar. Jag kunde fråga Miss Violet, eller den tjocka. Det är bara det att – det är den här kylan, försök att förstå. Kylan bränner håren av skinnet på mig. Jag känner mig som en plockad höna, en som har stampat på guldtänderna. Till vem skall jag ropa om hjälp? De föraktar mig för att jag är mager. De betalar oss efter vikten säger du. Jag hör på dig. När du talar hör jag på dig, och om nätterna när du sover försöker jag tyda din andhämtning. Jag känner dig. Och den del av dig som jag känner gör mig inte rädd. Men de outgrundliga tankarna, de främmande känslorna, vad förstår väl en sådan som jag av det? Det gör mig mycket rädd.

Ur **Först föds man ju** av Line Knutzon

Jag heter Nymse – jag har just mist han som var min käraste genom ett helt år – men så träffade jag min vän – Tjutberg – och så satt vi på en bänk – och han berättade om några trådar – han smekte min kind och bara det att sitta på en bänk, jag menar, vad är det för liv man lever? – Jo, jo, man ska försöka få ut det bästa av allt i livet... är det inte så man säger? Få ut det bästa. Men det vill säga att det inte finns något som är helt bra i sig självt – man måste skrapa krämen av allt man har omkring sig, så att man till sist kan sitta där, mitt i all kräm, helt överviktig av lycka... eller hur? Jag skulle gärna vilja undersöka dina trådar – Om det skulle finnas någon tråd, som passar in i mig, en som jag kunde häkta fast mig i, och jag kunde få något vackert att se på i klart väder – förstår du?

Ur **"Silver Star"** av Kristina Lugn

Hur kan jag göra så här mot mamma? Är det här vad jag tycker att hon behöver? Är det här mitt sätt att tacka henne för att jag har förstört hela hennes liv? Va? Svara då? Kan du inte åtminstone svara på tilltal! Jävla unge!

Att jag bara vågar vara så hänsynslös! Jag är försvunnen. Jag är mammas borttappade ansvarsbörda! Och nu börjar det bli mörkt. Nu börjar dom säkert undra om dom borde kontakta polisen. Satan också!

Jag har sagt till alla i skolan att jag ska flytta till min pappa. Men jag vet inte ens var han bor. Men jag har sagt att jag aldrig mer kommer tillbaka till skolan. Dom tror att jag ska börja i Adolf Fredriks musikklasser och bo i en lägenhet med kakelugn och dator.

Om jag vore en pappa skulle jag brinna för min dotter! Jag skulle ställa till med skogsbrand! Så att hon kom utspringande ur lågorna och kastade sig i min famn!
Jag har nog gått vilse.

ur **Som löven i Vallombrosa** av Lars Norén

Då får väl jag gå och trösta henne igen. Som alltid. Jag måste alltid vara klok. Jag måste alltid vara den som är klokare. Det är min lott. Alla andra kan ta sig rätten att vara hur galna som helst, men jag... jag måste ställa till rätta och städa upp! Snart vill jag inte vara den som är klokaste i alla situationer! Det börjar tära på mig. Det tär mig. Ju oftare jag måste vara den klokare i en orimlig situation desto mer går det ut över mig och min känsla för vad jag tycker är rätt och fel. Det är mig det drabbar hårdast till slut... Jag får alltid gå under min egen kapacitet och leva mig in i hur dom sämre lottade har det tills jag förlorar all egen rymd och utveckling. Eftersom jag tydligen är den enda som tänker reagera på hur jag känner mig så är det väl jag som får resa mig upp och gå in och se vad som händer en av mina medmänniskor.

Ur **Mormor gråter** av Jonas Gardell

Jaha, nu passar det att äta. Nå, sätt sig allesammans, nu när maten blivit riktigt kall. Hoppas att ni är nöjda nu när ni har gjort mig så ledsen. Jag menar, här har jag stått i timmar i köket, här har jag varit vaken hela natten för att allt skulle bli så bra, men hugg för er bara, tänk inte på mig, säg inte tack. Varför skulle ni säga tack? Vem har någonsin tackar mig? En sån tanke! Gör som er far, se så girigt han tar för sig av skinkan! Allt jag kan tänka på är att denna

skinka en gång satt på en lycklig gris! Allt jag kan tänka på är att denna skinka en gång satt på en lyckligt hoppande och skuttande gris som förnöjt grymtade och bökade i jorden! Allt jag kan tänka på är att också denna gris hade en mor som bar honom i sitt sköte. Vad allt drömde väl inte denna grismor att hennes barn skulle bli, vad allt hoppades hon inte, vad allt utstod hon inte...

I urval av Antonio Alonso och Moa Engström/teaterlärare på Estetiska programmet vid Södra Latin Gymnasium